

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

***CENTER ZA PEDAGOŠKO
IZOBRAŽEVANJE***

—
30 LET

Ljubljana, 2009

Naslov: Center za pedagoško izobraževanje – 30 let
Uredništvo: Urška Gruden, Mihaela Hojker, Lea Avguštin
Tehnična urednica: Mihaela Hojker
Jezikovno pregledal: Damjan Huber
Oblikovanje in računalniški prelom: Beton & Vrbinc co.
Oblikovanje naslovnice: Muri design s.p.
Fotografije: arhiv CPI FF UL

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2009.
Vse pravice pridržane.

Brez pisnega dovoljenja Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem, javna objava, dajanje na voljo javnosti (internet), predelava ali vsaka druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnemkoli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki. Odstranitev tega podatka je kazniva.

Izdala in založila: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani,
Center za pedagoško izobraževanje
Za založbo: red. prof. dr. Valentin Bucik, dekan Filozofske fakultete
Datum izida: marec 2009
Tisk: Birografika Bori, d.o.o. Ljubljana
Naklada: 300

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

KAZALO VSEBINE

<i>In kako naprej ...</i> _____	4
<i>Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani: Nekaj utrinkov iz preteklosti – dosedanje aktivnosti, težnje in dosežki</i> _____	7
<i>Oris dejavnosti Centra za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v 30 letih obstoja</i> _____	12
<i>O Centru za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njegovi dejavnosti ...</i> _____	18
<i>Priloge</i> _____	27
Priloga 1: Predstojnice in zaposleni na Centru za pedagoško izobraževanje FF UL _____	28
Priloga 2: Izvajanja programov izobraževanja v letih 1993/94 do 2007/08 _____	29
Priloga 3: Vpisani v programe za izpopolnjevanje od 1983/84 do 2008/09 _____	30
Priloga 4: Izvedene poletne in zimska šola iz visokošolske didaktike _____	31
Priloga 5: Organizirani posveti, okrogle mize in konference _____	33
Priloga 6: Seznam projektov, sofinanciranih iz Evropskega socialnega sklada _____	36
Priloga 7: Bibliografija –izdane publikacije Centra za pedagoško izobraževanje FF UL _____	37

Čuj, to je sicer neke vrste epilog,
ampak še zdaleč ni konec zgodbe.
Najlepše še pride.

(Loesje, 1999)

In kako naprej ...

Center za pedagoško izobraževanje (CPI) je bil ustanovljen marca 1978 kot strokovno in organizacijsko središče ter stičišče za razvijanje in spodbujanje vseh dejavnosti, ki prispevajo k boljšemu usposabljanju učiteljev na vseh ravneh izobraževanja. CPI obstaja kot skupnost sodelavk, ki skrbijo za organizacijske vidike dela in vseh tistih delavcev Filozofske fakultete ter naših zunanjih sodelavcev, ki so v neštetih urah svojega pedagoškega in razvojnega dela pripomogli, da Filozofska fakulteta na ta način lahko uresničuje svoje poslanstvo kot ena najpomembnejših inštitucij za izobraževanje učiteljev v Sloveniji. O obsežnosti opravljenega dela govorijo zbrani podatki za obdobje 1993/94–2007/08, iz katerih lahko razberemo, da je vsako leto v programih izobraževanja sodelovalo v povprečju 150 domačih in 5 tujih predavateljev. Zato se še enkrat zahvaljujem vsem kolegom in kolegicam, ki ste v teh letih ob vseh svojih delovnih obremenitvah bili pripravljeni sodelovati pri izobraževanju učiteljev v številnih seminarjih, pri vodenju in sodelovanju v različnih projektih, pri prenavljanju izobraževalnih programov, in seveda vsem, ki so bili in so še zaposleni na CPI-ju.

Napovedovati prihodnost je vedno tvegano dejanje, vendar je pomembno zato, da praznovanje 30-letnice obstoja ne bo epilog, ampak samo eden od mejnikov v razvoju našega dela, da svoj pogled usmerimo v prihodnost in razmislimo o možnostih razvoja CPI-ja v prihodnje.

Eno od temeljnih vodil našega dela je prizadevanje za povečanje kakovosti pedagoškega dela. V bližnji prihodnosti to pomeni zaključek prenove in akreditacijo vseh programov, ki jih izvajamo (za primarno, sekundarno in terciarno izobraževanje), in sicer glede na zahteve bolonjske reforme in zakonskih določil. V te prenove bomo poskušali vključiti tudi temeljna načela za izobraževanje učiteljev, ki jih je sprejel Evropski svet: da je učiteljski poklic poklic, ki zahteva izobrazbo univerzitetne ravni in vseživljenjsko izobraževanje ter je multidisciplinarno zasnovan, tako zasnovano izobraževanje pa zahteva nenehno proučevanje lastne prakse (research based teaching) in temelji na partnerstvu.

Prvo načelo govori o tem, da je učiteljski poklic zahteven, multidisciplinaren, ki zahteva dobro usposobljene učitelje, ki imajo možnost pridobivati najvišje stopnje znanja, zahteva pa tudi povezovanje znanja temeljnih strok, ki jih bodo učitelji poučevali ter pedagoško-psihološka znanja, kompetence za vodenje in podpiranje učencev ter razumevanje socialnih in kulturnih dimenzij izobraževanja. To multidisciplinarnost in povezovanje znanj s področja vzgoje in izobraževanja ter posameznih strok poskušamo doseči pri oblikovanju predmetov znotraj posameznih programov, predvsem pa pri spodbujanju razvoja specialnih didaktik za področja, kjer te didaktike niso razvite. To je ena izmed temeljnih nalog CPI-ja v prihodnje. Prvi

korak v to smer je razvoj specialne didaktike družboslovja in naravoslovja, ki so ju že začeli razvijati učitelji različnih strok. CPI bo tudi v prihodnosti spodbujal stalno strokovno spopolnjevanje učiteljev in diplomantov na vseh strokovnih področjih, ki jih razvija Filozofska fakulteta.

Potrebe po dobro usposobljenem učitelju z razvitimi profesionalnimi kompetencami so nam kar nekako samoumevne, ko govorimo o učitelju v osnovi in srednji šoli, nekoliko manj samoumevno pa se nam zdi, da bi takšno izobraževanje potrebovali tudi učitelji v terciarnem izobraževanju, to je v visokem strokovnem in univerzitetnem izobraževanju. Tudi to je področje, kjer čaka CPI veliko novih izzivov. Visokošolska didaktika je ena od osnovnih področij delovanja CPI-ja vse od njegove ustanovitve. V prihodnosti lahko pričakujemo velik premik ravno na področju potreb po izobraževanju univerzitetnih učiteljev. Razlogov za to je več. Kakovost posameznih inštitucij – višjih strokovnih šol, fakultet in univerz bo določala usposobljenost njenih diplomantov, ki se najočitneje kaže v njihovi zaposljivosti. Ta cilj je mogoče doseči samo tako, da se učitelji na terciarni ravni odlikujejo tako po svojih pedagoških kompetencah kot tudi po kompetencah ustvarjanja novih znanj (raziskovalnih kompetencah). V višje in visokošolske ustanove prihajajo generacije študentov, ki niso več tako selekcionirane, kot so bile nekoč, z drugačnimi potrebami in zahtevami, od učitelja pa to zahteva uporabo drugačnih, učinkovitejših in raznovrstnejših oblik ter metod dela. Ne nazadnje bo morda eden od razlogov za večje potrebe po pedagoškem izobraževanju mednarodna akreditacija študijskih programov.

[Slika 1 \(1aktivni.jpg\)](#)

Razvoj področja visokošolske didaktike zahteva več ravni delovanja, ki mu bo CPI kos samo tako, da bo tudi zaposlil usposobljene (habilitirane) sodelavce, ki se bodo profesionalno ukvarjali s poučevanjem višješolskih in univerzitetnih učiteljev, z razvojem ter raziskovanjem področja visokošolske didaktike. Poleg tega pa tudi z nenehnim zavzemanjem za kakovost in ustrezno vrednotenje pedagoškega dela znotraj posameznih inštitucij (sodelovanje pri oblikovanju meril za napredovanje, etičnega kodeksa) in v širšem slovenskem (z drugimi organizacijami, ki si prizadevajo za kakovost pedagoškega izobraževanja, npr. SDVD – Slovensko društvo za visokošolsko didaktiko) in v mednarodnem prostoru (npr. NETTLE – Network of European Tertiary Level Educators). Premike na tem področju bo mogoče doseči samo v sodelovanju z vsemi partnerji in udeleženci, zlasti pa je potrebna podpora univerzitetnega okolja in vodstev univerz.

Pomemben vidik dela CPI-ja bo tudi v prihodnosti spodbujanje reševanja problemov oz. zagotavljanja pogojev za kakovostno pedagoško delo na Filozofski fakulteti. Že v preteklosti (pred 15 leti) je CPI npr. dal pobudo za izvajanje tutorskega sistema na fakulteti, ponovno je prevzel koordinacijsko vlogo, ko se je leta 2006 turski sistem na fakulteti spet začel uvajati, uspešno pa je zaživel v študijskem letu 2007/08. CPI bo še naprej organiziral in spodbujal izobraževanja za študente in učitelje tutorje.

Eden od velikih izzivov na Filozofski fakulteti bo prav gotovo izvajanje prenovljenih bolonjskih programov. CPI bo lahko odigral pomembno vlogo pri povezovanju učiteljev in iskanju rešitev, povezanih z izvajanjem študija. Kritično področje bo prav gotovo izvajanje praktičnega usposabljanja študentov v povezavi s partnerskimi inštitucijami ter ob tem usposabljanje mentorjev študentom in tudi učiteljem

pripravnikom oziroma začetnikom. Za ustrezno rešitev teh odprtih vprašanj bo treba iskati odgovore znotraj fakultete (predvsem pri vrednotenju dela specialnih didaktikov in drugih učiteljev pri vodenju prakse) in dajati pobude ustreznim inštitucijam (zlasti službam na obeh ministrstvih) za sistemsko reševanje tega problema, ki bo nastal v celotnem dodiplomskem izobraževanju zaradi uvajanja večjega deleža praktičnega izobraževanja.

Naslednji izziv za CPI bo spodbujanje izobraževanja učiteljev Filozofske fakultete. Raziskave na področju učenja in razvoj informacijske tehnologije zahtevajo uvajanje novih, predvsem različnih oblik e-učenja. Del nalog na tem področju bo namenjenih vključevanju večjega števila učiteljev v uporabo e-učilnic, pa tudi usposabljanju za uporabo novih metod učenja s pomočjo elektronskih medijev (oblikovanje e-učilnic in e-gradiv, spodbujanje aktivnega učenja v e-učilnicah, uporaba videokonferenc v e-učilnicah).

Delo na CPI-ju je že davno preraslo zgolj spodbujanje pedagoškega izobraževanja na Filozofski fakulteti. CPI je vključen tudi v spodbujanja vseh vrst izpopolnjevanja na različnih študijskih področjih Filozofske fakultete, ki udeležencem omogoča vseživljenjsko učenje. Primer tega širšega delovanja CPI-ja je koordinacija razvoja in akreditiranja Programa za izpopolnjevanje iz tujih jezikov za vse jezike, ki jih razvija Filozofska fakulteta. Program bo omogočil pridobitev javno veljavnih listin v skladu s Skupnim evropskim jezikovnim referenčnim okvirom (SEJO).

Ob vseh nalogah, s katerimi se ukvarjamo na CPI-ju, pa pogosto pozabimo na to, da moramo poskrbeti tudi za svojo prepoznavnost in promocijo lastnega dela. Praznovanje 30. obletnice je bila formalna priložnost, da to naredimo, v prihodnosti pa bo treba temu področju posvetiti več pozornosti, predvsem oblikovanju spletne strani, posodabljanju informacij o lastnem delu, promoviranju svojih strokovnih publikacij in pogostejšemu pojavljanju v medijih.

Nekatere od navedenih izzivov bi bilo mogoče, tako kot v preteklosti, uspešno uresničiti s pridobivanjem sredstev iz različnih projektov (npr. Evropskih socialnih skladov ali drugih projektov) in seveda v nadaljnjem partnerstvu ter s sodelovanjem vseh kolegov na fakulteti.

Ljubljana, 31. 1. 2009

izr. prof. dr. Cirila Peklaj
predstojnica Centra za pedagoško izobraževanje FF UL

[Slika 2 \(2c15let.jpg\)](#)

Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani: Nekaj utrinkov iz preteklosti – dosedanje aktivnosti, težnje in dosežki

Danes, ko se v stroki, šolski in širši javnosti vse bolj zavedajo ključne vloge dobro usposobljenih učiteljev, ko se sprejemajo prenovljeni študijski programi zanje na drugi bolonjski stopnji po dogovorjenih merilih in ko ponudba raznovrstnih oblik izpopolnjevanja, tudi po zaslugi evropskih sredstev, že skoraj presega povpraševanje, se velja ozreti tudi v preteklost in se vprašati, kakšne so bile okoliščine na tem področju v sedemdesetih letih, ko je dozorevala ideja za ustanovitev Centra za pedagoško izobraževanje (CPI).

Za izobraževanje učiteljev je bila takrat pristojna t. i. Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev, v okviru katere so potekale burne in intenzivne razprave o nekaterih večnih temah izobraževanja učiteljev, kot so: delež pedagoških predmetov v primerjavi z ožje strokovnimi predmeti, obseg in vloga pedagoške prakse na šolah, vzporedni ali zaporedni model izobraževanja in pozneje preseženi dualizem med študijem na pedagoških akademijah (sedanjih fakultetah), ki naj bi bil namenjen predvsem osnovnošolskim učiteljem, in med študijem na fakultetah, ki naj bi bil namenjen izobraževanju srednješolskih profesorjev.

Kako je bilo na Filozofski fakulteti, na katero sem prišla leta 1971 kot docentka za Uvod v psihologijo (pozneje je bil naziv smiselno preimenovan v docenturo za pedagoško psihologijo)? Le nekaj utrinkov: pedagoških predmetov na Filozofski fakulteti (pravzaprav sta bila le dva, in sicer en psihološki in en pedagoški) se je držal naziv, ki še do danes žal ni povsem izumrl («obči kurz»), bila pa sta obvezna za prav vse študente na fakulteti, ne glede na njihove poklicne načrte, podobno kot obrambna vzgoja in temelji marksizma, kar seveda ni pripomoglo k njuni priljubljenosti. Le posamezne stroke so imele razvite specialne didaktike s habilitiranimi učitelji, med prvimi geografija, ki je za svoje študente uveljavila tudi prakso na šolah kot del študija, in to v času, ko o tem v drugih strokah oziroma na drugih oddelkih še niso niti razmišljali, ponekod so tej ideji tudi izrecno nasprotovali.

Na drugih fakultetah, ki so prav tako izobraževale učitelje oziroma profesorje, je bilo stanje še bolj neurejeno (v programu so prav tako imele le po en pedagoški predmet). Diplomanti, ki so si želeli pozneje pridobiti pedagoško izobrazbo, so na Filozofski fakulteti brez kakršnihkoli priprav opravili dva izpita. Tudi za učitelje v praksi (svoje diplomante) fakulteta takrat ni organizirala posebnega izpopolnjevanja za uspešnejše opravljanje pedagoškega dela.

Seveda to ne pomeni, da napredek na omenjenih področjih lahko pripisujemo le delovanju CPI-ja; gre za še vrsto pobud, okoliščin in dolgoletnih prizadevanj zavzetih posameznikov, oddelkov, kateder. Vsekakor pa je v teh procesih CPI s svojimi sodelavci odigral pomembno povezovalno strokovno vlogo in je bil nekakšno kristalizacijsko jedro takih teženj in dejavnosti, prostor, kjer so se (neredko tudi polemično) pretresale različne pobude in kamor so mnogi (na primer specialni didaktiki) prihajali s svojimi problemi. Občasno je bil tudi »motor«, ki je začel in vzdrževal aktivnosti ter ne glede na pomisleke in skepsa dela akademskega sveta poganjal naprej.

Ob prihodu na fakulteto sem se morala znajti kot edina izvajalka predmeta Uvod v psihologijo (Spominjam se izjave tajnika g. Piška: »Vas pa je kar škoda za ta predmet.«) in se spoprijeti z izzivom, da množici več sto študentov z dvema urama predavanj na teden in končnim izpitom posredujem psihološko znanje, ki naj bi jim pomagalo uspešneje delovati v učiteljskem poklicu. Postopno sem pripravljala skripta in zasnovo vaj ter seminarjev, kar naj bi izboljšalo motivacijo in rezultate pri predmetu.

Postopno je dozorevala tudi pobuda, da potrebuje Filozofska fakulteta mesto usklajevanja, povezovanja in razvijanja vseh tistih dejavnosti, ki bi pripomogle k boljšemu pedagoškemu izobraževanju študentov in diplomantov, h kakovosti in prepoznavnosti te sestavine študija. Dobro leto smo pobudo pretresali, tudi v okviru Komisije za pedagoško usposabljanje študentov, ki jo je tedaj vodil prof. dr. Strmčnik.

Za lažjo predstavo o tem, kaj se je od prvih zamisli razvilo oz. uresničilo in kaj se je pozneje spremenilo, si pogledjmo osnutek nalog Pedagoškega centra pri Filozofski fakulteti (to je bil prvi delovni naziv, nato smo govorili o Centru za pedagoško usposabljanje, dokler ni dobil uradnega naziva Center za pedagoško izobraževanje), ki sem jih pripravila za sejo omenjene komisije (potekala je 6. 4. 1977). Naloge prihodnjega CPI-ja naj bi torej bile:

- pedagoško usposabljanje študentov Filozofske fakultete na pedagoških smereh študija, in sicer po veljavnem predmetniku oziroma študijskem programu. Pedagoško usposabljanje zajema splošne pedagoške predmete (Psihologija pouka in učenja, Uvod v pedagogiko z didaktiko ter specialne metodike s praktičnim delom – nastopi, hospitacije, praksa, in sicer med študijem, izjemoma tudi po končanem študiju);
- po predhodnem sporazumu izvaja tudi pedagoško usposabljanje študentov pedagoških smeri na tistih fakultetah in visokih šolah, ki same tega študija ne organizirajo (specialni metodiki naj bi praviloma delovali pri matičnih enotah);
- organizira in izvaja pedagoško usposabljanje za visokošolske diplomante, ki so se zaposlili v šolstvu, vendar med študijem niso mogli pridobiti pedagoške izobrazbe;
- sodeluje z matičnimi fakultetami pri organizaciji interdisciplinarnega podiplomskega študija pedagoških smeri (usposabljanje specialnih metodikov itn.);
- organizira različne oblike pedagoškega usposabljanja visokošolskih asistentov (in učiteljev);
- v sodelovanju z Zavodom za šolstvo organizira dopolnilno usposabljanje iz pedagoške tematike za učitelje z visokošolsko izobrazbo;
- (opravlja) raziskovalno in publicistično delo s področja svoje dejavnosti;
- koordinira delo specialnih metodikov in drugih, ki se na različnih visokošolskih ustanovah ukvarjajo s pedagoškim izobraževanjem (usposabljanjem).

Ko je pobuda dozorela, je na srečo naletela na ugoden odziv tako pri vodstvu fakultete kot tudi pri obeh predstojnikih oddelkov, ki sta bila v ta proces najbolj neposredno vpletena, pri prof. dr. Vladu Schmidtu z Oddelka za pedagogiko in prof. dr. Levinu Šebeku z Oddelka za psihologijo. Predlog, da se ustanovi takšen center, je bil nato predložen spomladi leta 1978 tedanjemu Fakultetnemu svetu, ki je marca 1978 sprejel ustrezni »statutarni sklep«.

Potem so se začele postopno razvijati različne nove aktivnosti, že obstoječe pa so dobile svojo »streho«. Najprej večdnevni seminarji za diplomante drugih fakultet, ki so morali ali želeli pridobiti pedagoško izobrazbo, t. i. pedagoško-andragoško izobraževanje, ki je še zdaj ena od osrednjih dejavnosti CPI-ja. Udeleženci so bili zadovoljni (kar je razvidno iz prvih evalvacij, ki smo jih brez zunanjih ukazov in obrazcev izvajali že od vsega začetka), raven znanja na izpitih pa se je postopno izboljševala.

Osemdeseta leta je zaznamovalo prenavljanje študijskih programov, ob tem pa vedno znova dogovarjanja za zagotavljanje primerne obsega, mesta in izvajanja pedagoškega sklopa predmetov, kamor uvrščamo tudi naporno razmejevanje pedagoških programov s pedagoškima akademijama, pozneje fakultetama v Ljubljani in Mariboru ter prehod študija vseh učiteljev na visokošolsko oziroma univerzitetno stopnjo.

Prej ali slej bi bilo treba posvetiti posebno študijo temu, kako vse so potekale številne dejavnosti, kaj vse se je dogajalo na (pre)številnih usklajevalnih sestankih in kako so se sprejemale odločitve v prid kakovostnejšemu študiju prihodnjih učiteljev. Seveda se je tu dejavnost sodelavcev CPI-ja neločljivo prepletala z dejavnostmi vodstva in članov fakultete ter oddelkov, zlasti oddelkov za pedagogiko in psihologijo, ter zunanjih usklajevalcev, kot je bila Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev, pa tudi vse številčnejših specialnih didaktikov.

Namen tega zapisa je predvsem predstaviti posamezne mejnike, »rojstne dneve« in razvoj nekaterih področij delovanja CPI-ja, po drugi strani pa tudi pobude, ki se niso uresničile. Med slednje spadata na primer pobuda, da bi CPI usklajeval in izvajal pedagoško-psihološko izobraževanje za celotno univerzo, ali pobuda, da bi CPI redno vzdrževal povezave s hospitacijskimi šolami, ki sprejemajo naše študente na prakso.

[Slika 3 \(3tutor.jpg\)](#)

Marsikje smo orali ledino. Na nekaterih področjih smo bili celo prezgodnji, tako da je šele čas pokazal, da se ukvarjamo s pravimi stvarmi. To velja na primer za seminarje za učitelje mentorje našim študentom, ki sva jih z dr. Ano Tomić in v sodelovanju s specialnimi didaktiki priredili v letih 1989 in 1990. Ta dejavnost je zares zaživela mnogo pozneje, še posebej ob podpori evropsko sofinanciranega projekta Partnerstvo fakultet in šol. Podobno je z izobraževanjem študentskih tutorjev, ko smo v letih 1994 in 1995 izvedli projekt Za boljši začetek študija. Tudi tutorstvo se je ob širši podpori univerze uveljavilo šele desetletje pozneje.

Prvi in do zdaj edini smo začeli leta 1986 prirejati delavnice za izobraževalce učiteljev. To je dejavnost, ki je doživela tudi mednarodno pozornost in se na žalost v novejšem času več ne izvaja, saj se izobraževalci učiteljev srečujemo kvečjemu ob projektih in na tematskih konferencah, ne pa na delavnicah, kjer bi imeli priložnost neposredno predstaviti in preizkušati različne nove metode in koncepte ter v varnem kolegialnem vzdušju pretresti, kaj nam bolje uspeva in kaj slabše ter na kaj vse moramo biti pozorni. Tako smo v seriji večdnevni delavnic za učitelje učiteljev vse od leta 1986 do 2003 podpirali drug drugega v poklicni rasti, izpopolnjevali metode,

kot so mini nastopi z video povratno informacijo in še vrsto drugih izkušenjsko zasnovanih pristopov, ter se ob tem tudi strokovno in osebno zbliževali, k čemur je pripomoglo tudi večdnevno skupno bivanje v prijetnem okolju (npr. v Radovljici, Preddvoru, Mariboru in drugod), kar je za uspešno timsko delo zelo pomembno.

Nekatere novosti so bile na začetku sprejete z začudenjem in določeno mero zadržanosti. Tako je bil izraz *pedagoška delavnica* (danes je izraz že zelo razširjen in ga tudi preširoko ter napačno uporabljajo za eno- do dvourni izobraževalna srečanja, namesto da bi ga uporabljali samo za večdnevna srečanja strokovnjakov, ki imajo določen skupni cilj, in sicer izdelati kakovosten »produkt«) za večino nekaj novega, zato so nas izzivalno spraševali, kaj na teh delavnicah izdelujemo. Na začetku v marsičem pionirske delavnice za učitelje pedagoških predmetov v Mariboru davnega leta 1987 se nekateri kolegi niso upali aktivno udeležiti, zato so prosili, ali nas lahko vsaj opazujejo skozi polprosojno steklo didaktične učilnice ...

Prav vzpostavljanje prostora za preizkušanje novega, učenje drug od drugega in medsebojno podporo je ena od dragocenih vlog, ki jo je odigral CPI. Veliko aktivnosti, seminarjev in podobnih srečanj smo načrtovali skupaj in izvajali v skupini ali v dvoje. Veliko smo se naučili tudi od tujih gostov, ki niso le predavali, ampak so bili za nas dragocen model za izvajanje aktivnih oblik izobraževanja, za refleksijo ter postavljanje oblik izobraževanja in izkustvenega učenja na teoretsko osnovo.

Odprtost v mednarodni prostor, ki je danes tako rekoč obveza in stalnica, smo na CPI-ju gojili že takrat, ko to še ni bilo tako preprosto. Že leta 1984 smo organizirali izobraževanje iz izkustvenega učenja, in sicer v sodelovanju z Izobraževalnim centrom Ljubljanske banke, ki nam je pomagal organizirati tudi srečanje evropske skupine strokovnjakov za visokošolsko didaktiko MAIDSTONE v Strunjanu. Odmevna je bila tudi mednarodna konferenca Izobraževanje učiteljev v Evropi, ki je bila organizirana skupaj z delovno skupino Evropskega združenja za izobraževanje učiteljev ATEE leta 1989, prav tako je odmevalo sodelovanje z Unescovo delovno skupino za profesionalni razvoj visokošolskih učiteljev (1990) in še marsikaj drugega, kot je razvidno iz poročila.

Ledino smo orali tudi na področju pedagoškega oziroma didaktičnega izpopolnjevanja visokošolskih učiteljev in asistentov. Tovrstne aktivnosti z minimalno materialno ali moralno javno podporo vztrajno gojimo vse od leta 1979. Pri tem poskušamo uveljavljati in še naprej razvijati načela aktivnega, izkustvenega učenja, učenja drug od drugega, timskega poučevanja, skladnosti med cilji in metodami (»bodi model za to, o čemer govoriš«), prepletanja refleksije in akcije, teorije in prakse, stalnega izboljševanja na osnovi (samo)evalvacije itn.

Prav tako ne smemo pozabiti na zunanje priložnosti in izzive, na katere se je bil CPI pripravljen in zmožen dobro odzvati, kot so bili npr. razpisi za stalno strokovno izpopolnjevanje ob koncu osemdesetih let (razpisoval jih je Zavod za šolstvo), kar je pomenilo tudi bistveno razširitev dejavnosti CPI-ja. Ob uradno večkrat prenovljenem in potrjenem programu za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe za učitelje osnovnih in srednjih šol je v CPI-ju nastal tudi koncept in se izoblikoval program za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe za predavatelje višjih strokovnih šol, ki upošteva njihove specifične potrebe. Že vrsto let jih (uspešno) izvaja samo CPI s svojo ekipo.

Tudi prirejanje strokovnih posvetov in izdajanje publikacij po svoje kažeta, da CPI ni bil le servis za izvajanje različnih seminarjev, ampak tudi žarišče nastajanja, uveljavljanja in širjenja idej s področja svoje dejavnosti.

Treba je poudariti, da je vodstvo fakultete v svojih različnih sestavih vseskozi podpiralo dejavnost CPI-ja, tako da se je ta lahko sicer počasi, a vztrajno širil, in sicer tako prostorsko kot tudi kadrovske, da je bil kos tudi vseskozi naraščajočemu obsegu dejavnosti.

Za konec

Poudarek skupne evropske politike na *izobraževanju izobraževalcev* kot ključni dejavnosti za dvig gospodarske blaginje, s tem in z bolonjsko prenovo visokega šolstva povezani razpisi za sredstva Evropskega socialnega sklada so prinesli CPI-ju nove izzive ter nove, širše in bolj raznolike delovne razsežnosti. Prav v jedro dosedanje dejavnosti sta segli obe fazi projekta Partnerstvo fakultet in šol, ki sta dali, upajmo, poleg številnih publikacij, ki se kopičijo na policah šol, tudi trajnejše rezultate na področju kakovosti študija prihodnjih učiteljev, v pristnejšem povezovanju teorije in prakse, fakultet in šol ter vseh nas – fakultetnih učiteljev, mentorjev, študentov in drugih, ki sodelujemo pri tem pomembnem podvigu.

Večja materialna (tudi evropska) sredstva so prinesla s seboj tudi večjo količino formalnosti pri vodenju projektov, več obrazcev in »papirne vojne«, hitenja za roki pri razpisih in poročilih ter neke vrste tekmovalnost, zlasti med sorodnimi inštitucijami. Glavni izziv za prihodnost vidim v tem, kako ob vsem tem ohraniti bistvene vsebinske poudarke in načela pedagoškega delovanja, kakovost in pristnost strokovnega ter hkrati osebnega sodelovanja, ki nam jih je uspelo vzpostaviti v preteklih desetletjih.

red. prof. ddr. Barica Marentič Požarnik
prva predstojnica Centra za pedagoško izobraževanje FF UL

Oris dejavnosti Centra za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v 30 letih obstoja

Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete (CPI) je bil ustanovljen marca 1978 s statutarnim sklepom Filozofske fakultete kot strokovno in organizacijsko središče za razvijanje ter pospeševanje vseh dejavnosti, ki prispevajo k boljšemu pedagoškemu usposabljanju študentov in učiteljev za vse vrste in stopnje šol. CPI je organizacijska enota Filozofske fakultete, katere osnovno poslanstvo je razvijanje kakovostnega, sodobnega, z raziskovalno dejavnostjo podprtega pedagoškega izobraževanja učiteljev na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja – od vrtca do univerze. Pri svojem delu CPI povezuje teorijo in prakso, izhaja iz raziskovanja pedagoškega procesa, uveljavlja sodobne aktivne oblike izobraževanja in partnerske odnose med vsemi sodelujočimi.

Vse od ustanovitve CPI izvaja javnoveljavne programe pedagoško-andragoškega izobraževanja za diplomante nepedagoških programov, ki želijo pridobiti kvalifikacijo za poučevanje na osnovnih in srednjih šolah. Do leta 1981 so si jo zaposleni v vzgoji in izobraževanju, ki niso imeli pedagoško-andragoške izobrazbe, pridobili z izpitom iz psihologije in pedagogike. Sčasoma so se kot priprava na izpite začela organizirati predavanja, ki so se iz leta v leto izpopolnjevala, dokler leta 1981 ni bil pripravljen novi vzgojno-izobraževalni **program izpopolnjevanja za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe**, ki je bil sestavljen iz petih predmetov (osnov psihologije, pedagogike, didaktike in andragogike ter specialne didaktike – metodike) v skupnem obsegu 300–390 ur. CPI je bil na Filozofski fakulteti zadolžen za izvajanje programa kot enoletnega izobraževanja. Šele s študijskim letom 1983/1984 smo začeli izvajati program v skupinah s 30–35 udeleženci ob petkih popoldne, sobotah in občasno v semestralnih počitnicah. Ob spremembi šolske zakonodaje sredi devetdesetih let je bil program ustrezno prenovljen v obsegu 390 ur in leta 1996 potrjen s strani Sveta RS za visoko šolstvo. Od leta 1983 je bilo v program vključenih več kot 3300 udeležencev.

[Slika 4 \(4mini nastop.jpg\)](#)

S spremembo šolske zakonodaje leta 1996 se je vzpostavil sistem višjih strokovnih šol, za njihove predavatelje pa je bila predpisana tudi pedagoško-andragoška izobrazba. Ker osnovni program za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe po vsebini in obsegu ni bil primeren za predavatelje višjih strokovnih šol, je CPI v sodelovanju z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko ter Oddelkom za psihologijo pripravil **Program za pedagoško-andragoško izobraževanje za predavatelje višjih strokovnih šol** v obsegu 150 ur. Program je bil potrjen 9. 12. 1999, prvič pa je bil izveden v študijskem letu 2000/2001. V devetih letih izvajanja je program obiskovalo 377 predavateljev višjih strokovnih šol.

Filozofska fakulteta je v sodelovanju s Teološko fakulteto Univerze v Ljubljani pripravila študijski **Program za izpopolnjevanje za učitelje predmeta Verstva in etika v osnovni šoli** kot skupni in skupno izvajani interdisciplinarni program. Program je potrdil Svet RS za visoko šolstvo dne 30. 6. 2000. Za vpis, koordinacijo in administrativna opravila je izmenično vsako leto skrbela ena od fakultet. Koordinacijo in administracijo na Filozofski fakulteti je opravljal prav CPI. Program je bil namenjen

učiteljem, ki z opravljenim programom za izpopolnjevanje lahko učijo predmet Verstva in etika v osnovni šoli. Po odredbi Ministrstva za šolstvo in šport RS so to diplomanti dvopredmetnih univerzitetnih študijskih programov filozofije, pedagogike, sociologije, teologije ali zgodovine in učitelji, ki so na dan sprejetja te odredbe izpolnjevali pogoje za učitelje predmeta Etika in družba. Program je bil prvič izveden in razpisan v študijskem letu 2000/2001, zadnjič ga je Ministrstvo za šolstvo in šport RS naročilo v študijskem letu 2006/2007. Tri letne izvedbe, ki jih je administrativno vodil CPI, je obiskovalo skupaj 84 udeležencev.

V sodelovanju z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo je CPI pripravil tudi **Študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva za knjižničarje**, ki ga je sprejel Svet RS za visoko šolstvo dne 19. 10. 2001. Program je bil namenjen diplomantom različnih strok oziroma učiteljem, ki nameravajo delati v knjižnicah, tam že delajo ali pa se vključujejo v izvajanje programa Knjižničnih in informacijskih znanj ter morajo po odredbah Ministrstva za šolstvo in šport RS opraviti študijski program za izpopolnjevanje. Temeljni cilj študijskega programa za izpopolnjevanje v knjižničarski stroki je bil zagotoviti delavcem v šolskih knjižnicah ustrezno strokovno izobrazbo. Program se je izvajal od študijskega leta 2001/2002 do študijskega leta 2007/2008 s po eno izvedbo na študijsko leto. V sedmih letih izvajanja ga je obiskovalo 205 udeležencev.

CPI je s študijskim letom 1989/90, ko je bil v Sloveniji vzpostavljen sistem organiziranja in sofinanciranja dodatnega izobraževanja učiteljev, prevzel vlogo koordinatorja, usklajevalca in svetovalca pri organizaciji in izvedbi **programov stalnega strokovnega spopolnjevanja učiteljev** na Filozofski fakulteti. Programe sestavljajo krajši seminarji (običajno v obsegu od 8 do 24 ur), s katerimi oddelki oz. druge organizacijske enote fakultete pod okriljem CPI-ja ponujajo svojim diplomantom dodatno strokovno izpopolnjevanje. Udeleženci se seznanijo z novostmi v posameznih strokah, posodablajo svoje strokovno in didaktično znanje, seznanijo se z dodatnimi psihološko-pedagoškimi vsebinami in njihovo uporabo v pedagoškem procesu. Ob sodelovanju večine oddelkov fakultete se izvajajo programi oz. seminarji z naslednjih področij: andragogika, bibliotekarstvo, etnologija, filozofija, geografija, muzikologija, klasična filologija, pedagogika, ples, primerjalna književnost in literarna teorija, psihologija, slovenski jezik in književnost, tuji jeziki in književnosti, sociologija, umetnostna zgodovina, zgodovina, državljanska vzgoja in druga interdisciplinarna področja. Že od začetka se je teh izobraževanj letno povprečno udeleževalo okoli 1200 udeležencev, sodelovalo pa je tudi več kot 140 domačih in tujih predavateljev letno. O kakovostni izvedbi teh izobraževanj ob upoštevanju sodobnih, aktivnih metod poučevanja govorijo tudi ugodna mnenja udeležencev seminarjev, ki jih sistematično zbiramo po vsakem izvedenem seminarju. Ministrstvo za šolstvo in šport RS je leta 2004 s sprejetjem novega pravilnika uspešno uveljavljeni sistem preoblikovalo in dosedanje seminarje preimenovalo v **programe profesionalnega usposabljanja** strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.

CPI je edini v Sloveniji, ki je v znatnem obsegu razvil in ponudil sistematično izpopolnjevanje tudi učiteljem visokih šol oziroma univerz. Od same ustanovitve je organiziral različna **izobraževanja s področja visokošolske didaktike**, in sicer na primer seminarje o uspešni komunikaciji na predavanjih, vajah in seminarjih, o vrednotenju in ocenjevanju v visokem šolstvu ter seminarje in delavnice s predavatelji iz tujine, ki se jih je udeležilo že več tisoč višješolskih in visokošolskih učiteljev ter

asistentov. Šele leta 1999 je bilo izobraževanje **Osnove visokošolske didaktike** potrjeno tudi kot program za izpopolnjevanje v obsegu 60 ur, ki je namenjen univerzitetnim učiteljem in sodelavcem, zlasti pa asistentom, ki prvič pridobivajo naziv visokošolskega učitelja, čeprav je bila prva izvedba izobraževanje s tem naslovom že v študijskem letu 1979/1980. Odmevne so tudi **poletne in zimske šole s področja visokošolske didaktike**, ki so jih vodili priznani tuji in domači strokovnjaki. Od leta 1992 je CPI organiziral 14 poletnih šol, ki se jih je vsakič udeležilo približno 25 univerzitetnih učiteljev in sodelavcev.

[Slika 5 \(5radovljica.jpg\)](#)

Na CPI-ju smo od leta 1986 do leta 2003 prirejali tudi **delavnice za izobraževalce učiteljev** – univerzitetne učitelje, ki izobražujejo bodoče učitelje, na katerih so obravnavali teme, kot so izkustveno učenje v izobraževanju učiteljev, povezovanje teorije in prakse v izobraževanju učiteljev, profesionalizacija izobraževanja učiteljev.

CPI je poleg gradiv za poletne šole, seminarje in programe izdal v seriji »Prispevki k visokošolski didaktiki« **pet publikacij** s tega področja. Pomemben dosežek in prispevek je tudi sodobno opremljena **didaktična učilnica** fakultete, ki so jo idejno zasnovali sodelavci CPI-ja.

Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo leta 2004 se je odprlo novo področje delovanja CPI-ja, in sicer vodenje razvojnih **projektov, sofinanciranih iz Evropskega socialnega sklada** in področnega ministrstva. Ministrstvo za šolstvo in šport RS je v letih 2005 in 2006 iz Evropskega socialnega sklada sofinanciralo zelo kakovostne izpeljave **Programov za profesionalni razvoj**, v okviru katerih sta izšli dve publikaciji in ena zgoščenka. V okviru projekta **Uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije pri poučevanju in učenju** za strokovne delavce na vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki ga je koordiniral CPI, so bile v letu 2005 in 2006 iz istega vira sofinancirane izvedbe naslednjih delavnic: Informacijska tehnologija pri pouku klasičnih jezikov, Računalniško poučevanje glasbe in teorije glasbe ter Priprava in uporaba spletne ankete. S področja uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije pri poučevanju in učenju je bil leta 2008 v okviru CPI-ja izveden projekt **Računalniško poučevanje teorije glasbe na začetni stopnji**, ki je bil prav tako sofinanciran s strani Ministrstva za šolstvo in šport RS ter Evropskega socialnega sklada.

Iz istih virov sta bila sofinancirana tudi dva projekta, ki sta se navezovala na eno od pomembnih nalog CPI-ja, in sicer na spodbujanje partnerstva med različnimi udeleženci, ki sodelujejo v procesu izobraževanja učiteljev in izvajajo pedagoško izobraževanje na Filozofski fakulteti. Projekta **Partnerstvo fakultet in šol** v letih 2004 do 2005 ter 2006 do 2007 sta bila izjemno pomembna za spodbujanje partnerstva med fakulteto in šolami, ki sodelujejo pri praktičnem usposabljanju študentov pedagoških študijskih programov. V prvem projektu je bil poudarek na povezovanju fakultetnih učiteljev in učiteljev partnerskih šol, ki so mentorji bodočim učiteljem, na razvijanju potrebnih kompetenc študentov ter na spodbujanju na raziskovanju temeljčnega poučevanja (»research based teaching«), v drugem projektu je bil poudarek na razvoju sistema mentorstva bodočim učiteljem, v obeh pa na vzpostavitvi modelov kakovostnega izobraževanja teh mentorjev z namenom izboljševanja praktičnega usposabljanja študentov. Rezultat teh projektov je tudi več

publikacij (učbenik, znanstvena monografija in zbornik posveta), ki se ukvarjajo s povezovanjem teorije in prakse v poučevanju učiteljev ter s sistemskimi raziskovalno podprtimi rešitvami izvajanja pedagoške prakse študentov.

Za dvig kakovosti izobraževanja učiteljev in celotnega pedagoškega procesa na Filozofski fakulteti so bili zelo pomembni tudi trije projekti, povezani z bolonjsko prenovo, ki jih je vodil CPI v letih 2004–2007 in so bili sofinancirani iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS. V okviru teh projektov je bil tudi oblikovan skupni pedagoški modul v obsegu 60 kreditnih točk, ki daje večji poudarek praktičnemu izobraževanju učiteljev.

Z izvedbo prvega bolonjskega projekta **Posodabljanje in razvijanje študijskih programov visokega šolstva v letih 2004 in 2005**, ki je imel namen vključitve v bolonjski proces s smiselno in čim kakovostnejšo prenovo študijskih programov po novih modelih ob zagotovitvi evropske primerljivosti študijskih programov, so bile v sodelovanju z diplomanti in njihovimi delodajalci ugotovljene potrebe in kompetence, prav tako profili, izdelane so bile analize mednarodne primerljivosti programov in zbrane informacije o mednarodnem sodelovanju, pripravljene strategije celotnega preoblikovanja ter skupna izhodišča bolonjske prenove. V projekt so bili vključeni vsi oddelki Filozofske fakultete in ustrezni organi fakultete.

V okviru drugega bolonjskega projekta **Nove kvalitete Bolonjske prenove pri oblikovanju programov Filozofske fakultete (2005–2006)** je bila izvedena priprava prenovljenih programov na oddelkih, razvito praktično usposabljanje za študente in kriteriji za priznavanje neformalnega izobraževanja. Nekateri programi so bili razviti v modularni obliki, oblikovana sta bila pedagoški modul in program za izpopolnjevanje iz tujih jezikov, izdelan je bil koncept e-učenja, pridobljena so bila strokovna mnenja o predlaganih spremembah in študijskih programih, organiziranih je bilo več posvetov in delavnic za izmenjavo dobre prakse.

Leta 2006 in 2007 je potekal tretji bolonjski projekt **Celostno razvijanje, spremljanje in odpiranje Bolonjskih študijskih programov Filozofske fakultete** z namenom podpore uresničevanja bolonjske prenove ter zagotavljanja in dviga kakovosti izobraževanja predvsem preko tutorstva in e-učenja. Uresničeni cilji projekta so bili: izdelava priporočil in navodil za tutorstvo, izhodišč za prilagojeno izvedbo izrednega študija, informativnega gradiva za uzaveščanje javnosti o ciljih bolonjske prenove, priprava modulov oz. programov na strateških izobraževalnih področjih (medkulturnost, pismenost, jezikovni program), pilotski preizkus e-učenja, sprotno spremljanje in skrb za celostno uvajanje bolonjskih ciljev. V študijskem letu 2007/2008 je uspešno zaživel v okviru tega projekta oblikovani koncept študentskega in učiteljskega tutorstva, prav tako sta zaživela projekta e-učenja in uporabe e-učilnic na fakulteti.

Na področju **tutorstva** je CPI organiziral prva usposabljanja tutorjev in njihovih mentorjev že leta 1994, vendar je koncept študentskega in učiteljskega tutorstva uspešno zaživel šele v študijskem letu 2007/2008. Marca 2008 je Senat Filozofske fakultete sprejel Pravilnik o tutorstvu, ki formalno definira subjekte tutorstva in njegovo spremljanje, hkrati pa je bila konstituirana tudi Komisija za tutorstvo, ki ima 10 članov, in sicer 5 učiteljev in 5 študentov. Organizirani sta bili dve tridnevni usposabljanji za tutorje študente, trije seminarji o učiteljskem tutorstvu kot možnosti

za dvig kakovosti študija in slavnostna podelitev priznanj za tutorsko delo. V študijskem letu 2007/2008 je delovalo 120 tutorjev študentov, ki so svetovali in usmerjali več kot 1300 tutorandov. Oblikovana je bila e-učilnica, v katero so vključeni tutorji študenti, tutorji učitelji, koordinatorji in predstavniki delovne skupine za tutorstvo na Filozofski fakulteti.

V zadnjih dveh letih se je CPI vključil tudi v spodbujanje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pedagoškem procesu ter spodbujanje informacijske pismenosti, saj od leta 2006 koordinira in vodi projekt **uvajanja e-učenja na Filozofski fakulteti**, sprva v okviru bolonjskih projektov. Tako je do konca leta 2008 število visokošolskih učiteljev, ki pri svojem delu uporabljajo e-učenje, naraslo na 100, število učilnic na 286, število registriranih uporabnikov pa je več kot 5000. Organiziral je tudi različna izobraževanja za učitelje Filozofske fakultete o uporabi informacijskega sistema Moodle v procesu poučevanja. Pedagoškim delavcem je do konca leta 2008 ponujal tudi strokovno in tehnično podporo pri uporabi e-učilnic v študijskem procesu, od letos pa je to vlogo prevzel Računalniško-informacijski sektor. E-učilnice uporablja tudi pri svojem organizacijskem delu ter pri delu v različnih projektih.

CPI se je za zagotavljanje večje kakovosti na področju izobraževanja vseskozi povezoval tudi s **partnerji v mednarodnem prostoru**. Že leta 1984 je soorganiziral srečanje evropskih strokovnjakov za visokošolsko didaktiko MAIDSTONE v Strunjanu, leta 1990 je organiziral mednarodni posvet Izobraževanje učiteljev v Evropi v sodelovanju s sekcijo za izpopolnjevanje učiteljev pri Evropskem združenju za izobraževanje učiteljev (ATEE), leta 1989 je soorganiziral posvet ISSED (International Society for Study Education) v Portorožu, in sicer s poudarkom na visokošolski didaktiki, leta 1992 je bil podoben posvet v okviru programa TEMPUS, CPI pa je sodeloval tudi s sekcijo za raziskovanje in razvoj visokega šolstva pri Unescu in v tem okviru organiziral mednarodni simpozij o pedagoškem usposabljanju visokošolskih učiteljev. Omeniti velja tudi posvet z mednarodno udeležbo o konstruktivizmu v šoli in izobraževanju učiteljev (2003), katerega rezultat je tudi izdaja publikacije.

[Slika 6 \(6tom.jpg\)](#)

Zdaj je CPI vključen v **Comeniusov** evropski projekt Identificiranje učiteljeve kakovosti (**Identifying teacher quality**), ki se ukvarja z razvijanjem orodij oz. pripomočkov za spremljanje in vrednotenje kakovosti učiteljev ter poučevanja. Vključen je tudi v projekt **NETTLE (Network of European Tertiary Level Educators)**, ki vzpostavlja evropsko mrežo za dvig pedagoške usposobljenosti univerzitetnih učiteljev in združuje 25 evropskih držav.

CPI je ponujal strokovno in organizacijsko podporo pri oblikovanju študijskega programa **European Curriculum for Masters in Publishing (ECMAP)**, ki ga je koordiniral Oxford Brookes University v okviru programa Erasmus. Študijski program je evropski učni načrt za pridobitev naziva evropski magister založništva. Administrativno je CPI podpiral tudi projekt **Cultural Differences and Transnational Processes (CREOLE)**, v katerem so sodelovali Universität Wien, Universitat Autònoma de Barcelona, Université René Descartes, National University of Ireland Maynooth in Stockholms Universitet. Cilj projekta je oblikovanje skupnega

študijskega programa, ki ga pripravlja konzorcij šestih inštitucij iz šestih držav v šestih različnih jezikih. Osredotočen je na tri temeljna področja, in sicer na transnacionalne procese, kulturne razlike in nove oblike identitete.

Od leta 2006 CPI koordinira tudi **preverjanje znanja iz tujih jezikov**. Izpit je namenjen kandidatom z vsaj osnovnim znanjem tujega jezika, ki potrebujejo potrdilo o znanju tujega jezika za zasebne ali uradne namene (npr. za vpis na podiplomski študij, razpis na delovno mesto, pridobitev štipendije, študij v tujini, izpolnjevanje meril za napredovanje ipd.). Kandidati in kandidatke na Filozofski fakulteti opravljajo le izpit, medtem ko se lahko kjerkoli jezikovno izobražujejo. Povprečno na leto opravi izpit iz znanja tujega jezika 350 ljudi.

Iz navedenega je razvidno, da je Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete v slovenskem prostoru uveljavljen in razpoznaven center, ki že 30 let izvaja uspešno vzgojno-izobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo, s katerim je pomembno prispeval k dvigu kakovosti izobraževanja v Sloveniji na vseh ravneh izobraževanja – primarni, sekundarni in terciarni.

[Slika 7 \(podelitev.jpg\)](#)

O Centru za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njegovi dejavnosti ...

Vida Trilar, Ministrstvo za šolstvo in šport RS, Služba za razvoj kadrov v šolstvu:

Filozofska fakulteta v Ljubljani je že vrsto let izvajalec programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, ki jih (so)financira Ministrstvo za šolstvo in šport RS. V okviru nerazpisanih programov Filozofska fakulteta pripravlja programe za vse tri sklope objavljenih programov: programe za izpopolnjevanja izobrazbe (IZP), predpisane programe (PRP) in posodobitvene programe (PSD). Sodelovanje Filozofske fakultete z Ministrstvom za šolstvo in šport RS je korektno in dosledno, kar se kaže v doslednem in ustreznem izpolnjevanju potrebne dokumentacije. Iz evalvacijskih listov udeležencev je razvidno, da so omenjeni programi izvedeni kakovostno, kar dokazujejo razmeroma visoke ocene metod in vsebin dela ter prav tako visoke ocene organizacije izvedbe programov.

Peter Papler, kapitan fregate, Center za doktrino in razvoj Slovenske vojske

Profesionalizacija Slovenske vojske ni samo nakup orožja, opreme in zaposlovanje poklicnih vojakov, ampak je predvsem izobraževanje oficirjev. Znanja, pridobljena na pedagoško-andragoškem izobraževanju za predavatelje višjih šol, pomenijo minimalni standard predavateljev v vojaškem izobraževalnem sistemu. To je temelj kvalitet(n)e profesionalizacije. Predvsem pa so nas prepričali kvalitetni predavatelji, vsebina in izvedba programa.

Red. prof. dr. Drago Žagar, Oddelek za psihologijo FF UL:

S Centrom za pedagoško izobraževanje sodelujem tako rekoč od njegove ustanovitve. V tem času je CPI nenehno širil področja svoje dejavnosti, ob tem pa so strokovno rasli in se izpopolnjevali številni udeleženci seminarjev, pedagoških delavnic in drugih oblik izobraževanja. Sam sem bil vsa ta leta eden od nosilcev predmeta Psihologija pouka in učenja oziroma Psihologija za učitelje v okviru Programa za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe za učitelje v osnovnih in srednjih šolah, moje izkušnje pri sodelovanju s CPI-jem pa so zelo pozitivne. Seminarji so bili odlično organizirani po zaslugi prizadevnih strokovnih delavk in delavcev na CPI-ju. Brez njihove organizacijske podpore realizacija seminarjev ne bi potekala tako gladko in uspešno. Dobro sem se počutil tudi med udeleženci, ki so obogatili seminar s svojimi razmišljanji in pogledi. V vsaki seminarski skupini se je izkazovala potreba udeležencev, da izrazijo svoje mnenje. Zaradi njihove aktivnosti se po toliko letih izvajanja seminarja kot predavatelj nisem ujel v pedagoško rutino.

Izr. prof. dr. Vlasta Zabukovec, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo FF UL:

S Centrom za pedagoško izobraževanje sodelujem že vrsto let pri izvajanju različnih izobraževalnih programov, in sicer tako za psihologe in knjižničarje kot tudi za učitelje prometne vzgoje. Posebej bi pohvalila zavzetost in zanesljivost zaposlenih ter prijazen odnos. V veliko pomoč mi je tudi strokovna podpora pri prijavi in pisanju programov za različne ciljne skupine. Zaposleni so »oboroženi« s koristnimi informacijami, tako z vsebinskega kot tudi proceduralnega vidika. Posebej bi še izpostavila zanesljivo administrativno podporo pri načrtovanju in izvajanju tutorstva na Filozofski fakulteti. Tudi kot članica Sveta CPI-ja sem seznanjena s tem, kar se na CPI-ju dogaja. Imam možnost spremljati izvajanje programa in uresničevanje zastavljenih ciljev. Prav tako lahko s svojimi idejami in predlogi sodelujem pri ustvarjanju programa dela CPI-ja. Ocenjujem, da je na CPI-ju spodbudna in ustvarjalna klima, ki pelje v široko paleto programov za številne udeležence izobraževanj.

Doc. dr. Marko Krevs, Oddelek za geografijo FF UL:

Zadovoljen sem z organizacijsko in finančno-tehnično podporo CPI-ja pri izvajanju dejavnosti v okviru uvajanja bolonjskih študijskih programov, projektu partnerstva fakultet in šol ter pri različnih seminarjih za učitelje. Menim, da bi za povečanje dejavnosti (in črpanja sredstev na številnih razpisih) bila nujna izdatnejša podpora pri prijavljanju projektov (celovitejši »menedžment«) in dejavnejša vloga (tudi širše na Univerzi v Ljubljani in v Sloveniji) na aktualnih področjih, kot je e-izobraževanje. Tega si seveda ne predstavljam brez kadrovskih izpopolnitev. CPI-ju želim, da bi tudi v bodoče uspešno opravljal svoje pomembno poslanstvo.

Asist. dr. Mihaela Zavašnik Arčnik, Oddelek za anglistiko in amerikanistiko FF UL:

Pred 30 leti si je Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani naložil veliko odgovornost, in sicer pomagati (bodočim) učiteljem, da bodo prejeli sveže strokovno znanje in usposobljenost za ravnanje v različnih pedagoških situacijah na vseh stopnjah vzgoje in izobraževanja. S svojo strokovnostjo, profesionalizmom, sodobnostjo, voljo in predanostjo vedno znova dokazuje, da je mogoče posredovati znanje učiteljem in jih usposobiti za dejavno izpolnjevanje novih nalog ter ustrezen odziv na pričakovanja, ki jim jih narekuje sodobna družba znanja. S CPI-jem sem v preteklih letih sodelovala na številnih področjih. Iz izkušenj lahko trdim, da so CPI-jeva prizadevanja za razvijanje sodobnih, aktivnih oblik dela, ki zahtevajo globlja razmišljanja o učenju in poučevanju, dejavno vključevanje in sodelovanje učiteljev praktikov ter približevanje izobraževanja potrebam sodobnega učitelja plod zaposlenih in zunanjih sodelavcev, ki želijo stopati v korak s časom in izkazujejo poslušnost za sveže ideje. Prav tako prispevajo k dobremu delovanju tudi njihova prijaznost, zavzetost in dostopnost. Prepričana sem, da bo CPI tudi v prihodnje sledil svojemu osnovnemu poslanstvu in cilju, tj. tvorno pomagati učiteljem pri njihovem profesionalnem razvoju.

Red. prof. dr. Neva Šlibar, vodja bolonjskih projektov, Oddelek za germanistiko s skandinavistiko in nederlandistiko FF UL

Ko pred semaforjem čakam na zeleno luč (in to je kar pogosto, saj je tu – preko lepega novega trnovskega mostu - najkrajša pot z vikenda domov), mi pogled vedno švigne k pročelju Filozofske fakultete, kot da bi me privlačil magnet. Pogled se ustavi na vrhu stavbe, levo zagledam majhno okno bivše prodekanske sobice, desno pa bolj slutim par oken CPI-ja. Povsod tema, vzdih in izdih, pomirjena sem in istočasno rahlo vznemirjena zaradi novega delovnega tedna in njegovih izzivov. Veliko manj jih je in veliko bolj obvladljivi so kot nekoč, tako da se mi lahko sproži niz podob, ki so povezane z obema prostoroma.

Ko sem končno zaključila doktorat in se v začetku devetdesetih let habilitirala, sem samoiniciativno na Oddelku za germanistiko prevzela področje in organizacijo permanentnega izobraževanja. Začela sem – sicer najprej bolj občasno – zahajati k Bredi in Jani, ki sta bili takrat srce in duša CPI-ja. Stik z učitelji in učiteljicami nemščine mi je bil že od prvih začetkov na Filozofski fakulteti, ko sem bila še asistentka, posebno ljub, saj sem lahko tako zaslutila, kaj vse naše diplomantke in diplomante pesti v šolskem vsakdanu. Ti kontakti, ki so nato postali veliko pogostejši, raznovrstnejši in intenzivnejši, saj sem se potrudila, da smo ponujali izobraževanja vsaj dvakrat letno, so delno oblikovali tudi moj znanstveni interes. Zavedla sem se, kaj vse nam ni uspelo ponuditi kolegicam in kolegom med študijem, saj so se določena predmetna področja šele razvijala. Da bi to nadoknadili, so bili seminarji idealna oblika. Takrat smo morali še veliko stvari organizirati sami: koncept seminarjev, gradiva in še kaj.

Pozneje, ko sem bila prodekanja, smo postale sosede. Tu je kmalu začela kraljevati Renata in Katja ji je vestno pomagala, izžarevala dobro voljo in se prijazno lotila vsakega praktičnega problema. Renata je v nasprotju s svojimi predhodnicami CPI začela razvijati velikopotezno in z v prihodnost usmerjeno vizijo. Kar je nekoč bil manjši center, ki naj bi predvsem koordiniral različne tečaje pedagoško-andragoškega izobraževanja in pozneje prevzel permanentno izobraževanje učiteljev in učiteljic različnih predmetov ter po zaslugi prof. ddr. Barice Marentič Požarnik razvijal visokošolsko didaktiko, je pod Renatino taktirko dobilo že obrise ključnega mesta za razvoj izobraževalnih fakultetnih dejavnosti, kot jih CPI zdaj ima in jih bo še lahko razvijal. Skladno s spreminjanjem pogojev delovanja v slovenskem in mednarodnem šolskem ter visokošolskem prostoru se je CPI začel aktivno vključevati ne le v ponujene oblike izobraževalnega dela, temveč jih je začel sooblikovati na fakultetni in včasih tudi na nacionalni ravni. Za tako aktivno strategijo je moral ponuditi večjo delovno angažiranost svojih zaposlenih in širšo paleto podpornih dejavnosti za sodelujoče. Vse to je pripeljalo do skokovitega povečanja ponujenih aktivnosti, predvsem seminarjev, in do pridobitve kar nekaj pomembnih projektov iz evropskih sredstev.

Moje intenzivno sodelovanje s CPI-jem (to je bil čas, ko sem zelo pogosto zahajala v omenjeni sobici k mladim referentkam – zvezdi stalnici sta tu Urša in Mihaela, poleg njiju se je zvrstilo kar nekaj mladih ljudi: Erika, Neža, Mitja, Tanja, Jernej zdaj Lea) se je začelo, ko smo zaporedno vodili kar tri t. i. bolonjske projekte, ki so potekali med letoma 2004 in 2007. Pri tem sem bila deležna polne podpore sodelavk in sodelavca CPI-ja. Iz izkušenj lahko rečem, da take podpore še nobena služba ni ponujala vodji projekta. Že pri prijavi smo skupaj razvijale koncept in si zamislile dejavnosti, ki bi prinašale nove kvalitete fakulteti in bi se vključile v njene druge razvojne strategije. (Renata si je kljub svoji preobremenjenosti na trenutnem delovnem mestu vedno vzela čas za moje skrbi, pomisleke in načrte.) Nato je bilo treba cilje spremeniti v konkretne aktivnosti, te pa preliti v finančne ocene. Vsak, ki je kadar koli prijavljal evropski projekt, ve, da je to ena izmed najtežjih stopenj priprave, saj se izvedba

lahko iz različnih razlogov zelo nepredvidljivo zapelje. Po odobritvi projektov so kolegice vodile izvedbeno in spremljale finančno stran projektov, in sicer od obveščanja, skrbi za prostore, pripravo gradiv, zapisnikov, poročil do informiranja javnosti in skrbi za evidenco ter poročanja financierjem. Zadnje se je izkazalo kot precejšnji zalogaj, saj je bilo treba za finančno vodenje projekta marsikaj spremeniti tudi na fakultetni ravni. Vsebinsko pa so projekti veliko prispevali k zviševanju kakovosti na fakulteti. Naj navedem le nekaj aktivnosti, ki so se začele v okviru bolonjskih projektov in so nato znatno presegle prvotne cilje: pedagoški modul, za katerega je bilo treba vložiti zelo veliko dela in predvsem usklajevanja, tutorstvo (aktivnost, ki se je prijela posebno pri študentih), e-učenje, ki se vse bolj širi in postaja eden izmed temeljnih metod izvajanja pouka (predvsem glede na spremenjene programe in značilnosti novih študentov in študentk), jezikovni doizobraževalni program, namenjen celotni fakulteti in univerzi, ki čaka še na odobritev, ter ne nazadnje velik uspeh izoblikovanja in sprejemanja enega, skupnega doktorskega programa, ki je od prvotno zasnovanega fakultetnega prerasel kar v humanistično-družboslovnega. Prav tako je prišlo do kakovostnega preoblikovanja starih študijskih programov v bolonjske ter validiranja kar nekaj novih, predvsem medoddelčnih programov. Vse to seveda ne bi bilo mogoče brez intenzivnega dela in angažiranja velikega dela vpletenih na oddelkih, sodelavcev in vodstva CPI-ja ter podpore dekanovega tima.

Poleg »svojih« projektov želim izpostaviti še projekta Partnerstvo fakultet in šol, s katerima se rada ponašam tudi v tujini. Tu je bilo vzorno postavljeno sodelovanje med primarnim, sekundarnim in terciarnim izobraževanjem. Že ob tej priložnosti se je nakazovala splošna težava, ki se je CPI otepa in jo bo treba v prihodnje reševati: po desetletje trajajočih naporih, ki so jih prinesle različne »reforme« in tudi pozdravljene spremembe, se čuti zasičenost in utrujenost. Zdaj se učitelji in sodelavci želimo predvsem osrediniti na nove programe, njihove vsebinske in didaktične izzive, na pisanje in objavljane gradiv, zmanjkuje pa energije in časa za dodatne aktivnosti. Zato si bo moral CPI ustvariti skupino zunanjih sodelavcev iz vrst diplomantov in diplomantk, kar bo povečalo zaposlovanje.

V skupnem obdobju smo se kar veliko pogovarjali in kovali ideje glede vloge, ki jo ima CPI, in glede funkcij, ki bi jih moral prevzeti. Kot stičišče širše izobraževalnih aktivnosti fakultete in kot povezovalna moč med fakulteto in zunanjimi akterji ter partnerji se je CPI prav po zaslugi Renate, Urše in Mihaele že izkazal. Njegovo multifunkcionalnost velja poudariti, razviti in členiti na vsaj sedem segmentov: najprej seveda vodenje in koordiniranje že tradicionalnih, vendar posodobljenih programov za pedagoško-andragoško izobraževanje (PAI, VIŠ in drugi izobraževalni programi), nato nadaljevanje razvijanja in izobraževanja na področju visokošolske didaktike ter izobraževanja lastnih (in tujih) strokovnih kadrov, kot tretje velja omeniti s tem povezano dejavnost razvijanja kakovosti pedagoškega procesa (e-učenje, tutorstvo, evalvacije pedagoškega procesa itn.). Spremljanje kakovosti in možnosti, ki jih imajo diplomanti in diplomantke Filozofske fakultete na trgu dela, narekuje tudi segment, ki se ukvarja s spremljanjem zaposljivosti in zaposlovanja, torej neke vrste karierni center. Na to se navezuje izredno pomemben peti segment, tj. vseživljenjsko učenje in strokovno izpopolnjevanje, kjer ima CPI že veliko izkušenj, treba jih je le nadgraditi in razširiti. Ker fakulteta ponuja več kot 30 tujih jezikov, se vsiljuje potreba po centru za tuje jezike, in sicer ne kot konkurenca jezikovnih šolam, temveč kot akademsko zasnovana enota pod okriljem CPI-ja (morda širše preimenovanim). Sem seveda spadajo tudi izobraževalni aplikativni projekti (tudi na bazi empiričnih podatkov, ki jih lahko zbira CPI) in vse založniške dejavnosti CPI-ja. Na poti k taki viziji CPI-ja so po

mojem mnenju najpomembnejši naslednji dejavniki: ozaveščanje fakultete o pomenu navedenih dejavnosti in o vključenosti CPI-ja v primarne aktivnosti fakultete (pedagoško in razvojnoraziskovalno delo), kar se seveda mora izražati v zagonskih sredstvih za posamezne segmente, v kadrovski okrepitvi, diferenciaciji nalog in prenosu odgovornosti ter v motiviranju izkušenejših sodelavk, prav tako pa tudi v že omenjeni razširitvi notranjih in zunanjih sodelavcev ter sodelavk z različnih fakultetnih področij. Zavedam se, da bo za uresničitev potrebno kar nekaj let, zato upam, da bo petdesetletnica delovanja CPI-ja dokazala pravilnost in omejenost te vizije. Za zdaj pa hvala vsem, predvsem vodstvu in sodelavkam CPI-ja, čestitke za obletnico ter kar najboljše želje za ustvarjalno in navdihnjeno delovno vzdušje zdaj in v prihodnjih letih.

Mojca Pajnič Kirn, ravnateljica Osnovne šole Sostro:

Menim, da je projekt Partnerstvo fakultet in šol dobro zamišljen. Osnovni namen je bil oblikovati model izobraževanja učiteljev – mentorjev z vsemi ključnimi elementi, ki jih model vključuje:

- priprava sistema izobraževanja učiteljev mentorjev različnih smeri,*
- izvedba seminarjev za skupine mentorjev,*
- sprotne evalvacije seminarja,*
- predlogi sistemskih rešitev za izvajanje pedagoške prakse tako na ravni fakultet kot osnovnih šol.*

Temu so bili namenjeni seminarji za usposabljanje učiteljev mentorjev študentom na praksi. Na seminarjih so učitelji dobili splošna in specialno-didaktična znanja, ki so potrebna za neposredno delo s študenti. Partnerstvo se mi zdi pomembno predvsem pri oblikovanju profesionalnih kompetenc učitelja, saj se učiteljskega izobraževanja in kompetenc dela z ljudmi ne da oblikovati v izoliranem akademskem okolju, ampak samo v neposredni povezavi z inštitucijami, ki izvajajo izobraževanje, v našem primeru v osnovni šoli. S projektom se poskuša postaviti minimalne standarde za praktično izobraževanje bodočih učiteljev. Povezanost fakultete s šolo oziroma sodelovanje profesorjev didaktike in študentov z učiteljem mentorjem je zelo uspešno. Menim, da ima projekt veliko prednosti, saj med drugim vzpostavlja mrežo partnerskih šol.

Mag. Meta Kamšek, ravnateljica Gimnazije Kočevje:

S Centrom za pedagoško izobraževanje smo na Gimnaziji Kočevje sodelovali pri dveh projektih Partnerstva fakultet in šol. Poleg tega pa je kar nekaj naših profesorjev obiskovalo različne seminarje za učitelje, ki jih je CPI organiziral za srednješolske učitelje. Več lahko povem o našem sodelovanju v projektih Partnerstva fakultet in šol pri razvijanju mentorskih kompetenc učiteljev. Najprej moram poudariti, da na podlagi izkušnje sodelovanja v mnogih drugih projektih ocenjujem koordinatorsko vlogo CPI-ja kot izjemno uspešno. Organizacija je bila vzorna, jasno oblikovani cilji, zadolžitve, spremljava in evalvacija. Ni pri vseh projektih jasno, kaj so točni cilji projekta in rezultati. Zelo dobro smo bili vodeni skozi celoten projekt, tako da ni bilo dvomov ali nerazumevanja konteksta projekta. Kadar so projekti tako utečeni, ljudje vse prevečkrat mislimo, da je organizacija sama po sebi umevna. Pa to nikakor ne drži. Zato ta del posebej izpostavljam. Kot koordinatorica v obeh projektih in ravnateljica

sem pričakovala, da bodo sodelujoči učitelji na podlagi izobraževanj in uporabe novih znanj v neposredni mentorski izkušnji pridobili širši vpogled v svojo vlogo učitelja, kar bo koristno ne le za vlogo učitelja mentorja, temveč tudi za razširitev lastnega pogleda na poučevanje, svojo vlogo pri tem. Večina učiteljev je poleg tega tudi poudarila, da so dobro razvili zmožnost samoopazovanja in samoocenjevanja lastnega dela ter spremenili svoj pogled na načrtovanje lastnega pouka. Ker smo bolj oddaljena šola, zunaj Ljubljane, smo imeli manj pripravnikov v obdobju trajanja projekta, vendar pa pridobljeno znanje pri učiteljih deluje kot dobra podlaga za nadgradnjo drugih kompetenc učiteljev. Ob jubileju želim vsem sodelavcem Centra za pedagoško izobraževanje še veliko uspehov, kar pa seveda pomeni tudi obilo dela v bodoče.

Mag. Nada Žagar, direktorica Zavoda za izobraževanje in kulturo Črnomelj:

Zavod za izobraževanje in kulturo (ZIK) Črnomelj je bil partner v projektu Partnerstvo fakultet in šol, ki ga je izvajala Filozofska fakulteta iz Ljubljane. ZIK-ov prispevek se je nanašal na ugotavljanje razlik med pedagoško in andragoško prakso na podlagi uporabe posameznih kriterijev. Po eni strani je mogoče določiti te kriterije na podlagi učenca oziroma udeleženca v izobraževalnem procesu, nadalje učitelja oziroma mentorja, nato izvajalca izobraževanja (organizacije, institucije, ustanove) in naročnika izobraževanja (država, delodajalec). Po drugi strani je mogoče ugotavljati te razlike na podlagi časovnega, organizacijskega, metodološkega in finančnega vidika. Med obema področjema obstajajo bistvene razlike, še posebej če uvedemo dodatni kriterij primerjave, to je formalno oziroma neformalno izobraževanje in učenje. Pri slednjem lahko še posebej natančno spremljamo andragoški cikel, ki ima svoje zakonitosti in ga v takšni obliki ne najdemo v pedagoški praksi. ZIK-ov prispevek je izhajal iz lastnih izkušenj, ki so si jih člani partnerske organizacije pridobili z dolgoletnim delom v izobraževanju odraslih. V tem kontekstu so poudarili potrebo po usklajevanju terminologije, ki se nanaša na poimenovanje mentorjev v pedagoški in andragoški praksi. Predlagali so, da bi bilo smiselno razmišljati o možnostih, kot so mentor andragoške prakse/mentor pedagoške prakse, mentor andragog/mentor učitelj ali mentor v izobraževanju odraslih/mentor v izobraževanju mladine. Andragog in udeleženec sta v recipročnem odnosu, drug drugega spremljata, evalvirata, ocenjujeta, se drug od drugega uči. Študentje andragogike imajo priložnost v času študija na partnerskih organizacijah, kot je ZIK, spoznati teoretične osnove andragoške prakse, manj pa si pridobivajo strokovna znanja v obliki praktičnega usposabljanja. Poseben poudarek bi morali dati možnosti spoznavanja andragoškega ciklusa, kar pomeni, da bi se praktično usposabljanje za študente moralo natančno načrtovati, strukturirati in uskladiti med fakulteto, študentom in izvajalsko organizacijo.

Stane Bokal, udeleženec programa VIŠ, Elektronabava:

S pojavom višješolskih študijskih programov se je v predavateljske vode podalo veliko strokovnjakov praktikov, ki do takrat niso imeli nobenih predavateljskih izkušenj. Omenjeni strokovnjaki so bili sicer s stroko res na tekočem (ali pa tudi ne), niso pa imeli prav nobenih pedagoških oziroma andragoških znanj. Ker so povečini tudi redno zaposleni, je zanje že priprava študijskih gradiv, priprava na predavanja in

njihova izvedba velika dodatna obremenitev, zato se nimajo časa poglobljati še v načrtovanje učnega procesa ter spremljati novih pedagoških metod in prijemov. Zato je bilo edino pravilno, da je bila za vse predavatelje predpisana obveznost pridobiti pedagoško-andragoška znanja. Ker so bila ta znanja za večino udeležencev popolna novost, enkratno, četudi nekoliko daljše usposabljanje ne more zadoščati. Pa tudi razvoj stroke je s pojavom novih tehnologij izredno hiter. Zato se mi zdi smiselno, da bi uvedli letno obveznost dodatnega usposabljanja predavateljev (mogoče z neko obliko točkovnega sistema, nekaj podobnega, kot imajo to urejeno davčni svetovalci ali revizorji, mislim, da tudi zdravstveni delavci). Petletno obdobje do ponovnega imenovanja, kjer se preverja tudi predavateljevo dodatno usposabljanje v vmesnem obdobju, je namreč predolga doba (tisti, ki tega ne počne, že preveč zaostane). In prav tu bi vaš Center za pedagoško izobraževanje moral odigrati vodilno vlogo, saj se ne sme zgoditi, da bodo tudi tu prevladali komercialni interesi in pridobitniška mentaliteta. Vsako leto bi morali objaviti nabor obveznih usposabljanj, šole pa bi morale poskrbeti, da se jih njihovi predavatelji udeležijo (mogoče bi to organizirale kar na svojem sedežu za vse svoje predavatelje).

Asist. Marjeta Šarić, udeleženka poletne in zimske šole, Oddelek za pedagogiko in andragogiko FF UL:

Udeležila sem se poletne šole visokošolske didaktike o mentorstvu na visokošolskem študiju in zimske šole na temo aktiviranja študentov za kakovostnejši študij. Za obe delavnici je bilo značilno, da smo bili udeleženci aktivno vključeni v njeno izvajanje in tako pridobivali nova znanja in izkušnje ter ozaveščali svojo prakso. Na tem mestu bi rada poudarila dvoje. Na obeh delavnicah sem spoznala visoko usposobljene voditelje (dr. Jaap van Lakerveld, Lydia van Andel, dr. Oliva Peeters, od prej pa sem poznala že ddr. Barico Marentič Požarnik in dr. Cirilo Peklaj), ki so s svojim strokovnim in hkrati zelo osebnim pristopom omogočili bogato učno okolje, poleg tega pa so bili izvrsten model kakovostnega pedagoškega dela. Druga, prav tako zelo pomembna značilnost obeh poletnih šol je bila možnost srečevanja, izmenjave mnenj in izkušenj z drugimi visokošolskimi sodelavci in učitelji. Udeleženci smo namreč prihajali z različnih ustanov in znanstvenih področij, delali smo s študenti, ki se med seboj zelo razlikujejo v interesih, sposobnostih idr. Ob vsej svoji raznolikosti smo stopili v konstruktiven dialog, se učili drug ob drugem in drug od drugega. Tovrstno usposabljanje se mi zdi izredno pomembno, saj sem se ravno po teh dveh delavnicah vrnila na fakulteto z navdušenjem in močjo, s katero sem lahko nekatere ideje neposredno vključila v svoje delo, za nekatere pa je potrebno nekaj več časa ali drugih (npr. strukturnih) sprememb. S tem ko spodbuja in ponuja kakovostno pedagoško izobraževanje, CPI opravlja zelo pomembno vlogo v visokošolskem prostoru.

Mnenja udeležencev Pedagoško-andragoškega izobraževanja za učitelje osnovnih in srednjih šol

»Hvala za nepričakovano zanimiva predavanja, ki so me inspirirala za nadaljnje razmišljanje o vlogi lastne avtoritete v razredu in nasploh za razmišljanje o delovanju družbe kot celotnega sistema, ki vpliva na položaj učitelja.«

»V celoti strokovno izvedeno izobraževanje, ki je potekalo v primernem ritmu in se ga je dalo vključevati v druge obveznosti. Pohvala predavateljem za predano delo, razumevanje in izčrpno podajanje njihovih bogatih izkušenj in znanj.«

»Izvajalci, profesorji so se po svojih najboljših močeh trudili, da so nam razložili snov v določenem programu. Zelo mi je bila všeč korektnost vsakega od njih do posameznika. In seveda razumevanje ob nastalih problemih pri opravljanju izpitov. Hvala lepa!«

»S programom izobraževanja in s predavatelji sem bila zadovoljna. Menim, da je pridobljeno znanje bistveno izboljšalo kakovost mojega dela.«

»Organizatorju in predavateljem se zahvaljujem za izvedbo kakovostnega in strokovnega seminarja: pridobljeno znanje že s pridom uporabljam pri svojem delu.«

»Z izvedbo in odnosi sem bil zadovoljen. Zahvaljujem se za trud. Program sem si plačal sam in nimam občutka, da sem denar zapravil.«

Mnenja udeležencev Pedagoško-andragoškega izobraževanja za učitelje višjih strokovnih šol

»Všeč mi je bila prevzgoja v dobrega učitelja, poudarek na pedagoško-andragoških veščinah in vztrajanju pri nenehnem izpopolnjevanju učitelja.«

»Zanimive teme, dober način podajanja, precej izmenjav mnenj. Pridobil sem širši pogled na celoten šolski sistem in njegove funkcije v luči sprememb. Želel bi, da bi tak način izobraževanja še nadaljevali.«

»Dobil sem koristne informacije o potrditvi svojega dela. Ugotovil sem, da pri svojem delu uporabljam večino metod in oblik, ki so nam bile predstavljene, tako da veliko povsem novega znanja nisem pridobil.«

»Izvedba programa nad mojimi pričakovanji!«

»Nenehno vključevanje slušateljev v izvedbo programa je zelo dobrodošlo. Pridobljeno znanje mi bo koristilo, lahko pa ga bom prenašal tudi na druge kolege.«

»Ohranite aktivno obliko izobraževanja. Slušatelj na svojih primerih začuti tematiko in jo hitreje usvoji. S tem izboljša svoje poučevanje in prenašanje znanja.«

»Kot sem že povedal, bi bilo treba razmisliti, da pri posameznih modulih sodelujeta dva izvajalca naenkrat, in sicer predvsem zaradi motivacije. Vedeti morate, da je dodatno izobraževanje po polnem delovnem tednu naporno in je težko ohraniti koncentracijo. Drugih posebnih pripomb nimam. Hvala, bilo je zelo poučno.«

»Celoten izobraževalni proces je bil zame sprva bolj obveznost, ob odpiranju in spoznavanju novih veščin pa se izkaže kot nujen pri pedagoško-andragoškem predavateljskem delu.«

Mnenja udeležencev programa Osnove visokošolske didaktike

»Zelo dobro je bilo, da smo na »lastni koži« preizkusili večino metod in dobili izkušnjo.«

»Všeč mi je bilo, da smo se spoznali z novimi didaktičnimi metodami, s katerimi se v dosedanem dveletnem pedagoškem delu še nisem seznanila. Zelo mi je pomagala izkušnja mini nastopa in odzivi nanj.«

»Posebej mi je bilo všeč, da sem spoznal učne pristope, ki omogočajo doseganje višjih učnih ciljev (uporaba, analiza, sinteza, vrednotenje).«

»Pridobila sem nekaj življenjskih izkušenj.«

»Obojestranska komunikacija je bila na res visoki ravni, kar mi je bilo še posebej všeč.«

Priloge

- Priloga 1: Predstojnice in zaposleni na Centru za pedagoško izobraževanje FF UL
- Priloga 2: Izvajanja programov izobraževanja v letih 1993/94 do 2007/08
- Priloga 3: Vpisani v programe za izpopolnjevanje od 1983/84 do 2008/09
- Priloga 4: Izvedene poletne in zimski šola iz visokošolske didaktike
- Priloga 5: Organizirani posveti, okrogle mize in konference
- Priloga 6: Seznam projektov, sofinanciranih iz Evropskega socialnega sklada
- Priloga 7: Bibliografija – izdane publikacije Centru za pedagoško izobraževanje

Priloga 1: Predstojnice in zaposleni na Centru za pedagoško izobraževanje FF UL

Predstojnice Centra za pedagoško izobraževanje FF UL:

1978 – 1984	red. prof. ddr. Barica Marentič Požarnik
1984 – 1996	izr. prof. dr. Ana Tomić
1996 – 2005	red. prof. ddr. Barica Marentič Požarnik
od leta 2005 dalje	izr. prof. dr. Cirila Peklaj

Strokovna služba Centra za pedagoško izobraževanje FF UL - zaposleni:

Jana Božič (vodja strokovne službe 1979-1980)

Vera Vetrih (vodja strokovne službe 1980-1985)

Breda Jurčič-Cacovich (vodja strokovne službe 1986-1999)

Jana Kumljanc (administratorica 1992-2000)

Renata Kranjčec (vodja strokovne službe 1999-2004)

Katja Rozman (strokovna delavka 1999-2004)

Samo Košir (strokovni delavec 2003-2004)

Mihaela Hojker (strokovna delavka od 2004 dalje)

Urša Gruden (strokovna delavka od 2004 dalje)

Erika Kovačič (strokovna delavka 2006-2007)

Agneza Florjančič (strokovna delavka 2006-2008)

Tanja Kolšek (strokovna delavka 2007-2008)

Mitja Podreka (strokovni delavec 2007-2008)

Jernej Ključevšek (strokovni delavec 2008)

Lea Avguštin (strokovna delavka od 2008 dalje)

[Slika 8 \(7predstojnici.jpg\)](#)

Priloga 2: Izvajanja programov izobraževanja v letih 1993/94 do 2007/08

Tabela 1: Izvajanja programov izobraževanja v posameznih letih od 1993/94 do 2007/08 (število udeležencev, programov, obseg izvedenih ur, število domačih in tujih predavateljev).

Študijsko leto	Število udeležencev	Število programov	Število ur programov	Število domačih predavateljev	Število tujih predavateljev
1993/1994	815	24	1838	68	Ni podatka
1994/1995	1342	28	1646	116	Ni podatka
1995/1996	710	19	1946	121	Ni podatka
1996/1997	650	21	1592	74	3
1997/1998	1148	26	2231	145	15
1998/1999	911	24	2109	121	14
1999/2000	1029	23	2090	85	12
2000/2001	1119	37	3008	133	12
2001/2002	2162	57	3486	169	11
2002/2003	2027	73	3884	220	6
2003/2004	2025	78	4139	236	3
2004/2005	1542	56	3701	176	2
2005/2006	1515	65	3337	163	2
2006/2007	1124	51	3129	156	6
2007/2008	912	26	2897	139	7

Priloga 3: Vpisani v programe za izpopolnjevanje od 1983/84 do 2008/09

Tabela 2: Število vpisanih v programe za izpopolnjevanje od š. l. 1983/84 do 2008/09.

šolsko leto	Pedagoško-andragoška izobrazba za učitelje v osnovnih in srednjih šolah	Pedagoško-andragoška izobrazba za predavatelje višjih strokovnih šol	Program za izpopolnjevanje za učitelje predmeta Verstva in etika v osnovni šoli	Študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva za knjižničarje
1983/84	97			
1984/85	139			
1985/86	83			
1986/87	86			
1987/88	73			
1988/89	69			
1989/90	89			
1990/91	124			
1991/92	93			
1992/93	164			
1993/94	174			
1994/95	97			
1995/96	131			
1996/97	140			
1997/98	144			
1998/99	143			
1999/00	154			
2000/01	147	24	29	
2001/02	142	28	*	29
2002/03	148	30	29	30
2003/04	139	47	*	32
2004/05	143	41	26	32
2005/06	173	52	*	31
2006/07	140	54	*	22
2007/08	122	49	/	29
2008/09	148	52	/	/
skupaj	3302	377	84	205

* program je koordinirala Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani.

Priloga 4: Izvedene poletne in zimsko šola iz visokošolske didaktike

1. poletna šola, 1992. Izboljšanje poučevanja in učenja v visokem izobraževanju. Uvajanje v avtonomni študij / Preverjanje in ocenjevanje v visokošolskem študiju / Študentske ankete o učiteljih in sodelavcih / O kvaliteti univerzitetnega poučevanja (okr. miza) / Kako izboljšati kvaliteto univerzitetnega študija (plenarna razprava). Izvajalci: prof. dr. Brigitte Berendt, FU Berlin, prof. dr. Barica Marentič Požarnik, asist. Cirila Peklaj, Bogomir Mihevc, prof. dr. Miroslav Kališnik. 21. – 25. 6. 1992, Portorož.

2. poletna šola, 1993. Matura in začetek študija. Izvajalci: mag. mag. Zdenko Lapajne, prof. dr. Barica Marentič Požarnik: Začetek študija in navajanje na samostojni študij. mag. Robert Kroflič: Razvoj študijskih programov. Bogomir Mihevc: Študentske ankete o pedagoškem delu. prof. dr. Pavle Zgaga: Kakovost študija in novi zakon o visokem šolstvu (okr. miza). prof. dr. Miroslav Kališnik: Povzetki delavnic in okrogle mize ter poskusi sinteze (plenarna razprava). 21. – 24. 6. 1993, Radovljica.

3. poletna šola, 1994. Avtonomija in motivacija študentov na začetku študija. Izvajalci poletne šole: prof.dr. Roy Cox, CHES Univerza v Londonu in prof. dr. Barica Marentič Požarnik. 27. - 30. 6. 1994, Radovljica.

[Slika 9 \(poletna sola.jpg\)](#)

4. poletna šola, 1995. Aktiviranje študentov za problemski pristop k študiju. Izvajalci poletne šole: prof. dr. Oliva Peeters, IOWO Nijmegen, prof. dr. Barica Marentič Požarnik, sodelovala tudi asist. Barbara Šteh Kure. 19. – 22. 6. 1995, Radovljica.

5. poletna šola, 1996. Preverjanje in ocenjevanje znanja študentov. Izvajalci poletne šole: prof. dr. Elton Lewis, University College London, doc. dr. Richard Marz, Univerza na Dunaju, prof. dr. Brigitte Berendt, FU Berlin in prof. dr. Barica Marentič Požarnik. 3. – 6. 6. 1996, Radovljica.

6. poletna šola, 1997. Študijske strategije in avtonomija študentov. Izvajalci poletne šole: dr. Wolfgang Daum, Center za visokošolsko didaktiko v Dortmundu, prof. dr. Barica Marentič Požarnik in prof. dr. Jože Muhovič, Akademije za likovno umetnost. 9. – 12. 6. 1997, Radovljica.

7. poletna šola, 1998. Študijske strategije in gradiva za uspešni študij. Izvajalci poletne šole: prof. dr. David Jacques, University of Oxford Brookes, prof. dr. Barica Marentič Požarnik, dr. Tadej Tuma, Fakulteta za elektrotehniko. 15. – 18. 6. 1998, Radovljica.

8. poletna šola, 1999. Spodbujanje aktivnega študija z alternativnimi metodami. Izvajalci poletne šole: prof. dr. Elton Lewis, profesor na University College London, s sodelovanjem prof. ddr. Barice Marentič Požarnik. 8. – 11. 6. 1999, Radovljica. Zaključek: »Sejem idej« gl. priloga 5.

9. poletna šola, 2000. Visokošolski učitelj kot moderator aktivnega študija. Izvajalci poletne šole: prof. dr. David Jaques, University of Oxford Brookes, s sodelovanjem red. prof. ddr. Barice Marentič Požarnik. 13. – 16. 6. 2000, Radovljica.

10. poletna šola, 2001. Za večjo odprtost in fleksibilnost visokošolskega študija. Izvajalci poletne šole: prof. dr. David Jaques, University of Oxford Brookes, in prof. ddr. Barica Marentič Požarnik. 11. – 14. 6. 2001, Radovljica.

11. poletna šola, 2003. Spodbujanje kakovosti visokošolskega študija z uporabo informacijsko- komunikacijske učne tehnologije. Izvajalci poletne šole: prof. ddr. Barica Marentič Požarnik, mag. Urška Sešek,izr. prof. dr. Tadej Tuma,izr. prof. dr. Iztok Fajfar, oba Fakulteta za elektrotehniko, dr. Andreja Istenič Starčič. 12. – 14. 6. 2003, Radovljica.

12. poletna šola, 2004. Aktiven in problemsko zasnovan študij. Izvajalci poletne šole: prof. dr. Oliva Peeters, IOWO Nijmegen, in prof. ddr. Barica Marentič Požarnik. 21. – 24. 6. 2004, Radovljica.

13. poletna šola, 2006. Mentoriranje na diplomskem in podiplomskem študiju. Izvajalci poletne šole: dr. Jaap van Lakerveld, PLATO Univerza v Leidnu, mag. Lydia van Aniel, ESI Bodegraven, in Renata Kranjčec. 29. 6. – 1. 7. 2006, Radovljica.

14. poletna šola, 2008. Mentoriranje na diplomskem in podiplomskem študiju. Izvajalci poletne šole: dr. Jaap van Lakerveld, PLATO Univerza v Leidnu, in mag. Lydia van Aniel, ESI Bodegraven. 12. – 14. 6. 2008, Radovljica.

Zimska šola, 2009. Kako vzpodbuditi študente k aktivnemu študiju. Izvajalci zimske šole: prof. dr. Oliva Peeters, IOWO Nijmegen, s sodelovanjem prof. ddr. Barice Marentič Požarnik in prof. dr. Cirile Peklaj. 26. – 28. 1. 2009, Filozofska fakulteta, Ljubljana.

Priloga 5: Organizirani posveti, okrogle mize in konference

1. Soorganizacija 4. mednarodnega srečanja MAIDSTONE, 28. 5.–2. 3. 1984, Strunjan, bienalni posvet vodij evropskih centrov za visokošolsko didaktiko.
2. Soorganizacija 8. mednarodnega seminarja ISSED (International Seminar of Staff Education and Development), 26.–30. 6. 1989, Portorož, na temo Prenova univerzitetnega poučevanja, organizatorja: Chris de Winter Hebron, Barica Marentič Požarnik.
3. Konferenca delovne skupine za permanentno izobraževanje učiteljev pri ATEE (Evropsko združenje za izobraževanje učiteljev), 28. 3.–1. 4. 1990, Preddvor, organizatorja: K. Evans, Barica Marentič Požarnik.
4. Subregionalna delavnica Evropske mreže za spopolnjevanje visokošolskih učiteljev pri Unescu, 22.–25. 6. 1993, Radovljica, organizator Barica Marentič Požarnik s slovensko komisijo za sodelovanje z UNESCOM.
5. Proslava ob 15-letnici ustanovitve CPI in posvet Kako do kakovostnega študija – kako do boljše pedagoško – psihološke usposobljenosti učiteljev, 1. 12. 1994, Ljubljana. »Sejem idej« s posterji in razpravo.
6. Proslava ob 20-letnici delovanja CPI, 20. 10 1998, Ljubljana, v okviru prireditve ob tednu vseživljenjskega učenja. Ob tej priložnosti so predstavili novo publikacijo Centra Za boljše učinkovitost študija (uredila: Bogomir Mihevc in Barica Marentič Požarnik), ki so jo izdali v sodelovanju s Slovenskim društvom za visokošolsko didaktiko.
7. Zaključek 8. poletne šole za razvoj univerze: »Sejem idej« - razstava dosežkov in okrogla miza o kakovosti v visokem šolstvu, s predavanjem dr. Eltona: Uvajanje inovacij v poučevanje in učenje na posameznih oddelkih, ob prisotnosti rektorja, prof. dr. Mencingerja. 10. 6. 1999, Filozofska fakulteta, Ljubljana.

[Slika 10 \(814A_0144.jpg\)](#)

8. Okrogla miza Stanje in perspektive razvoja izobraževanja učiteljev na Filozofski fakulteti, 20. 3. 2002, ob izidu Zelene knjige o izobraževanju učiteljev.
9. Znanstveni simpozij z mednarodno udeležbo Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev, 20.–21. 3. 2003, Terme Čatež, organiziral CPI v sodelovanju z Slovenskim društvom pedagogov. Izdani publikaciji.
10. Okrogla miza Povezovanje teorije in prakse v izobraževanju bodočih učiteljev na Filozofski fakulteti, 29. 5. 2003, Ljubljana, ob počastitvi 25- letnice delovanja CPI.

- 11.9. mednarodna konferenca za facetno teorijo, 20. – 23. 6. 2003, Filozofska fakulteta, Ljubljani, organiziral CPI v sodelovanju z Oddelkom za psihologijo. Izdana publikacija.
12. Seminar Usklajevanje programov in izvajanja pedagoškega sklopa predmetov na Filozofski fakulteti, 10. 10. 2003, M-hotel v Ljubljani, za izvajalce specialnih didaktik in pedagoških premetov na fakulteti.
13. Razširjena seje Sveta Centra za pedagoško izobraževanje na temo Prilagajanje študija pedagoških smeri načelom Bolonjske deklaracije, 8. 4. 2004, Filozofska fakulteta v Ljubljani.
14. Študijsko srečanje društva ASII in SDVD z naslovom Problemsko zasnovan študij, 7. 5. 2004, Filozofska fakulteta v Ljubljani, materialno ter organizacijsko podprli CPI z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko. Srečanje sta vodila ga. Diane Kelly in dr. Barry Sponder.
15. Tiskovna konferenca ob izdaji zbornika Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev, 8. 9. 2004, Filozofska fakulteta v Ljubljani.
16. Poletni šoli za bibliotekarje, 5. – 18. 6. 2005 in 3. - 16. 6. 2007, izvedba v sodelovanju z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo za študente School of Information and Library Science, University of North Carolina at Chapel Hill.
17. Konferenca z mednarodno udeležbo Partnerstvo in mentorstvo v izobraževanju učiteljev, 22. – 24. 9. 2005, VSŠ Bledu, v okviru projekta Partnerstvo fakultet in šol v letih 2004 in 2005, sofinanciranega od EU iz ESS in od MŠŠ.
18. Posvet Filozofske fakultete z zaposlovalci, 24. 10. 2005, Gospodarska zbornica Slovenije, v okviru projekta Posodabljanje in razvijanje študijskih programov visokega šolstva v letih 2004 in 2005, sofinanciranega od EU iz ESS in od MVZT.
19. Delavnica o praktičnem usposabljanju študentov in študentk, 18. 9. 2006, Filozofska fakulteta v Ljubljani, v okviru projekta Nove kvalitete Bolonjske prenove pri oblikovanju programov Filozofske fakultete, sofinanciranega od EU iz ESS in od MVZT.
20. Posvet Perspektive in pasti visokošolskega e-izobraževanja, 25. 9. 2006, Filozofska fakulteta v Ljubljani, v okviru projekta Nove kvalitete Bolonjske prenove pri oblikovanju programov Filozofske fakultete, sofinanciranega od EU iz ESS in od MVZT.
21. Posveta Uvajanje študentskega tutorstva na FF, 15. 3. 2007, in Učiteljsko tutorstvo na FF, 19. 4. 2007, oba Filozofska fakulteta v Ljubljani, v okviru projekta Celostno razvijanje, spremljanje in odpiranje Bolonjskih študijskih programov FF, sofinanciranega od EU iz ESS in od MVZT.

22. Posvet Sistemske rešitve sodelovanja mentorjev v izobraževanju učiteljev, 1. 6. 2007, Filozofska fakulteta v Ljubljani, v okviru projekta Partnerstvo fakultet in šol v letih 2006 in 2007, sofinanciranega od EU iz ESS in MŠŠ.
23. Konferenca Mednarodnega združenja za ekonomsko psihologijo (IAREP), 9. – 12. 9. 2007, Hotel Lev Ljubljana.

Priloga 6: Seznam projektov, sofinanciranih iz Evropskega socialnega sklada

Projekti sofinancirani iz Evropskega socialnega sklada in od Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

1. projekt Posodabljanje in razvijanje študijskih programov visokega šolstva v letih 2004 in 2005, vodja projekta red. prof. dr. Neva Šlibar.
2. projekt Nove kvalitete Bolonjske prenovi pri oblikovanju programov Filozofske fakultete, trajanje: 2005 in 2006, vodja projekta red. prof. dr. Neva Šlibar.
3. projekt Celostno razvijanje, spremljanje in odpiranje Bolonjskih študijskih programov Filozofske fakultete, trajanje: 2006 in 2007, vodja projekta red. prof. dr. Neva Šlibar.

Projekti sofinancirani iz Evropskega socialnega sklada in od Ministrstva za šolstvo in šport

1. projekt Partnerstvo fakultet in šol v letih 2004 in 2005, vodja projekta red. prof. ddr. Barica Marentič Požarnik, v projektu je sodelovalo 20 partnerskih ustanov.
2. projekt Programi za profesionalni razvoj strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju v letih 2005 in 2006, vodji projekta Urša Gruden in Mihaela Hojker, v projektu izvedenih 8 programov oz. seminarjev.
3. projekt Uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije pri poučevanju in učenju za strokovne delavce na vzgojno-izobraževalnih zavodih, trajanje: 2005 in 2006, vodja projekta Urša Gruden, v projektu izvedene 3 delavnice.
4. projekt Partnerstvo fakultet in šol v letih 2006 in 2007, vodja projekta doc. dr. Tatjana Resnik Planinc, v projektu je sodelovalo 70 partnerskih ustanov.
5. projekt Računalniško poučevanje teorije glasbe na začetni stopnji, trajanje: 2008, vodja projekta izr. prof. dr. Leon Stefanija.

[Slika 11 \(9posvet.jpg\)](#)

Priloga 7: Bibliografija –izdane publikacije Centra za pedagoško izobraževanje FF UL

Prispevki k visokošolski didaktiki:

Marentič Požarnik, B., Mihevc, B., s sodelavci (1997). Za uspešnejši začetek študija, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Marentič Požarnik, B., Mihevc, B., s sodelavci (1998). Za boljšo kakovost študija, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Marentič Požarnik, B., s sodelavci (2001). Visokošolski pouk – malo drugače, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Marentič Požarnik, B., Peklaj, C. (2002). Preverjanje in ocenjevanje za uspešnejši študij, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Puklek Levpušček, M., Marentič Požarnik, B. (2005). Skupinsko delo za aktiven študij, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Zborniki prispevkov in publikacije projektov:

Levy, S., Elizur, D. ur. (2003). Facet Theory – Towards Cumulative Social Science, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Marentič Požarnik, B. ur. (2003). Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev – povzetki prispevkov, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Marentič Požarnik, B. ur. (2004). Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Podlesnik, L., Knoll, Š.L. (2006). Evropska glasbena in plesna umetnost, program za profesionalni razvoj strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, priročnik za udeležence programa, Ljubljana: Oddelek za muzikologijo in Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani. (z zgoščenko)

Šlibar, N. ur. (2006). Barve strpnosti, besede drugačnosti podobe tujosti. Vzgoja za strpnost in sprejemanje drugačnosti preko mladinske književnosti, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Peklaj, C. ur. (2006). Teorija in praksa v izobraževanju učiteljev, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Pekljaj, C. ur. (2007). Mentorstvo in profesionalna rast učiteljev, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Pekljaj, C. ur. (2007). Sistemske rešitve sodelovanja mentorjev v izobraževanju bodočih učiteljev, Zbornik mednarodnega posveta, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Polič, M. ur. (2007). Zbornik konference IAREP konference (Mednarodno združenje za ekonomsko psihologijo Values and economy), Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Učbeniki:

Tomić, A. (1997). Izbrana poglavja iz didaktike, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Tomić, A. (2003). Izbrana poglavja iz didaktike (razširjena izdaja in 4. natis), Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Žagar, D. (2009). Psihologija za učitelje, Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Center za pedagoško izobraževanje.

Katalogi izobraževanj:

Kranjčec, R. ur. (2003). Programi stalnega strokovnega spopolnjevanja, javno veljavni programi za izpopolnjevanje, programi visokošolske didaktike za zaposlene na področju vzgoje in izobraževanja za šolsko leto 2003/2004, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Gruden, U., Hojker, M. ur. (2004). Programi profesionalnega usposabljanja: predpisani programi, naročeni programi, programi za učiteljske zборе za zaposlene na področju vzgoje in izobraževanja za šolsko leto 2004/2005; Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Gruden, U., Hojker, M. ur. (2005). Programi profesionalnega usposabljanja: predpisani programi, programi za profesionalni razvoj, posodobitveni programi, programi za učiteljske zборе za zaposlene na področju vzgoje in izobraževanja za šolsko leto 2005/2006; Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Gruden, U., Hojker, M. ur. (2006). Programi profesionalnega usposabljanja: predpisani programi, posodobitveni programi, programi za izpopolnjevanje izobrazbe, tržni programi/programi po naročilu za strokovne delavce na področju vzgoje in izobraževanja za šolsko leto 2006/2007; Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Gruden, U., Ženko, E. ur. (2007). Programi profesionalnega usposabljanja: predpisani programi, posodobitveni programi, programi za izpopolnjevanje izobrazbe,

programi/programi po naročilu za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2007/2008, 1. del, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Avguštin, L., Gruden, U., Hojker, M. ur. (2008). Programi profesionalnega usposabljanja: predpisani programi, posodobitveni programi, neverificirani programi, programi za izpopolnjevanje izobrazbe za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2008/2009, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Delo Centra

Marentič Požarnik, B., s sodelavci (1994). Poročilo o 15. letnici obstoja Centra za pedagoško izobraževanje, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Marentič Požarnik, B., Kranjčec, R. (2003). Center za pedagoško izobraževanje – 25 let, Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

[Slika 12 \(CPI. jpg\)](#)